Ülkemizin Göreceli Konumu ve Komşularımız

Çalışma Kâğıdı · 30 Soru · Kolaydan Zora

Ad Soyad _____ Sınıf / No _____ Tarih _____

KONU ÖZETİ

- **Coğrafi konum:** Dünya üzerindeki bir yerin bulunduğu konumdur; **mutlak konum** ve **göreceli konum** olmak üzere ikiye ayrılır.
- **Göreceli konum:** Bir yerin kıtalara, okyanuslara, denizlere, boğazlara, ticaret yollarına ve komşu ülkelere göre konumudur. Yer altı kaynakları, iklim ve yer şekilleri de dikkate alınabilir.
- Türkiye; **Asya, Avrupa ve Afrika** kıtalarının birbirine en çok yaklaştığı yerde, önemli ticaret yollarının kesiştiği noktadadır. **Anadolu** ve **Trakya** yarımadalarından oluşur; bu iki yarımadayı **İstanbul** ve **Çanakkale** boğazları ayırır.
- Üç tarafı denizlerle çevrilidir: kuzeyde **Karadeniz**, batıda **Ege Denizi**, güneyde **Akdeniz**; **Marmara Denizi** iç denizimizdir.
- **Kara komşularımız:** Yunanistan, Bulgaristan, Gürcistan, Ermenistan, Azerbaycan (Nahçıvan), İran, Irak, Suriye. **Deniz komşularımızdan bazıları:** KKTC, Lübnan, Filistin, Mısır, Libya, Rusya, Ukrayna, Romanya.
- **Jeopolitik konum:** Bir ülkenin konumu ve doğal-beşerî kaynaklarının dış politikasına etkisidir. **Mavi Vatan**, Türkiye'nin denizlerdeki egemenlik ve yetki alanlarının adıdır.

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin **kara sınırı** komşularından biridir?

A) Gürcistan B) Romanya C) Ukrayna D) Mısır

2 Boşlukları uygun kavramlarla doldurunuz.

göreceli konum – coğrafi konum – boğaz

a) Dünya üzerindeki bir yerin bulunduğu konuma ..... denir.

b) Bir yerin kıtalara, denizlere ve komşu ülkelere göre konumuna ..... denir.

c) İki denizi birbirine bağlayan dar su yoluna ..... denir.

3 Türkiye'yi çevreleyen denizleri yönleriyle eşleştiriniz.

1) Karadeniz 2) Akdeniz 3) Ege Denizi

a) batı b) kuzey c) güney

4 Doğru (D) ya da yanlış (Y) olarak işaretleyiniz.

(…) Türkiye, Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarının birbirine en çok yaklaştığı yerdedir.
(…) Marmara Denizi bir iç denizdir.
(…) Türkiye'nin İran ile deniz sınırı vardır.
(…) Türkiye, Anadolu ve Trakya yarımadalarından oluşur.

5 Yön gülünde boş bırakılan (…) yönlerin adlarını yazınız.

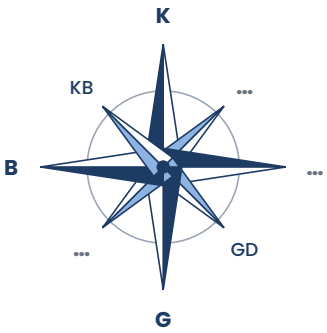

6 Anadolu ile Trakya'yı birbirinden ayıran **iki boğazın** adını yazınız.

7 Deniz komşularımızı başkentleriyle eşleştiriniz.

1) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti 2) Mısır 3) Lübnan 4) Ukrayna
a) Beyrut b) Kiev c) Lefkoşa ç) Kahire

8 Aşağıdakilerden hangisi bir yerin **göreceli konumunu** belirtir?

A) Kasabamızda her yıl festival yapılır.
B) Kasabamızın nüfusu 20 bindir.
C) Kasabamız, büyük bir gölün kuzey kıyısında yer alır.
D) Kasabamızın belediye başkanı seçimle belirlenir.

9 Mahalle krokisine göre aşağıdaki yerlerin **okula göre** yönlerini yazınız.
a) Park b) Hastane c) Fırın

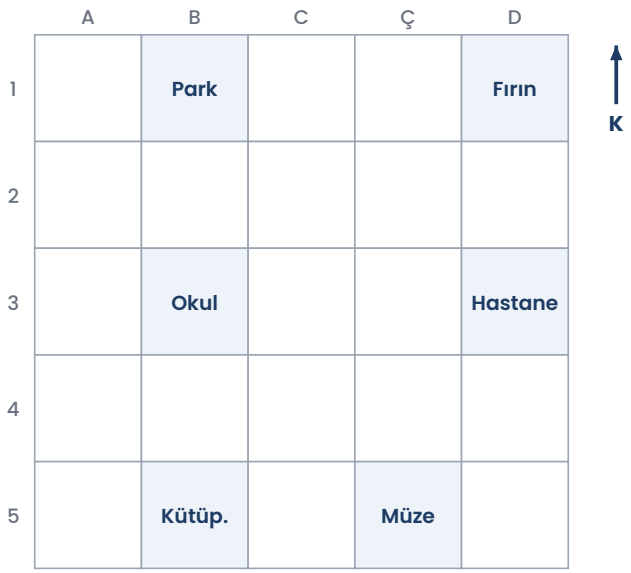

10 Türkiye'nin kıyısı olduğu **dört** denizi yazınız.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 9. sorudaki krokiye göre aşağıdaki ifadelerden hangisi **yanlıştır**?

A) Kütüphane, parkın güneyindedir.
B) Fırın, hastanenin güneyindedir.
C) Park, müzenin kuzeybatısındadır.
D) Kütüphane, hastanenin güneybatısındadır.

12 Bir arkadaşınıza 9. sorudaki krokiden yararlanarak **müzenin** yerini, yakınındaki iki yere göre tarif ediniz.

13 Aşağıdaki tabloda bazı ülkelerin Türkiye ile komşuluk durumu verilmiştir. Tabloyu "✓" işaretiyle doldurunuz.

Ülke	Kara komşusu	Deniz komşusu
Bulgaristan		
Rusya		
Irak		
Libya		

14 Türkiye'nin göreceli konumunun ülkemize sağladığı **iki** avantajı yazınız.

15 Aşağıdakilerden hangisi **jeopolitik konum** kavramıyla en çok ilişkilidir?

A) Bir dağın en yüksek noktası
B) Bir şehrin yıllık yağış miktarı
C) Bir köyün okul sayısı
D) Bir ülkenin konumu ve kaynaklarının dış politikasını etkilemesi

16 **Mavi Vatan** kavramını açıklayınız. Mavi Vatan'ın korunmasının ülkemiz için önemini bir örnekle yazınız.

17 Aşağıdaki kavram haritasında Türkiye'nin göreceli konumunu belirleyen bazı ögeler verilmiştir. Soru işaretli yerlere uygun **iki** öge yazınız.

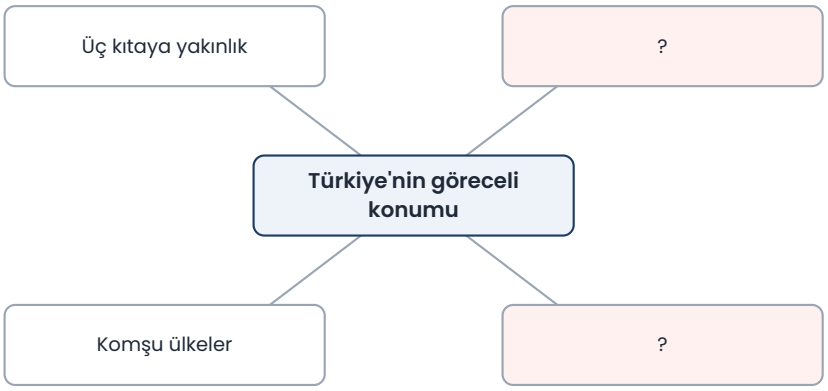

18 Aşağıdaki ülkelerden hangisinin Türkiye'ye göre konumu **yanlış** verilmiştir?

A) Gürcistan – kuzeydoğu B) İran – kuzey C) Yunanistan – batı D) Suriye – güney

19 İstanbul ve Çanakkale boğazlarının **ulaşım ve ticaret** açısından önemini açıklayınız.

20 Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin göreceli konumunun bir **sonucu** değildir?

A) Kıtalar arası ticaret yollarının ülkemizden geçmesi
B) Kıyılarımızda deniz turizminin gelişmesi
C) Ülkemizde Türkçe konuşulması
D) Çevremizdeki olaylardan etkilenmemiz

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 Aşağıdaki tabloda kurgusal bir öğrencinin tatil planı verilmiştir. Öğrenci her ülkeye Türkiye'den gidecektir.

Gidilecek ülke	Yolculuk yolu
Azerbaycan (Nahçıvan)	Kara yolu
KKTC	Deniz yolu
Romanya	Deniz yolu (Karadeniz)
Mısır	Kara yolu

Plandaki hangi yolculuk, Türkiye ile doğrudan komşuluk ilişkisine göre **uygun değildir**? Nedenini açıklayınız.

22 "Türkiye, üç tarafı denizlerle çevrili olması ve boğazlara sahip olması nedeniyle jeopolitik açıdan önemli bir ülkedir."
Bu yargıyı destekleyen **iki** gerekçe yazınız.

23 Bir gemi, Karadeniz'deki bir limandan yola çıkıp Türkiye kıyılarını izleyerek Akdeniz'e ulaşacaktır. Geminin sırasıyla geçeceği su yollarını yazınız.

24 Aşağıdaki ipuçlarına göre ülkeyi bulunuz.
• Türkiye ile kara sınırı yoktur.
• Akdeniz'e kıyısı vardır ve Kıbrıs Adası'nın kuzeyinde yer alır.
• Resmî dili Türkçe, para birimi Türk lirasıdır.

A) Lübnan B) Romanya C) Libya D) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

25 Komşu ülkelerle **iyi ilişkiler** kurmanın Türkiye'ye sağlayacağı yararları **ekonomi** ve **güvenlik** açısından birer örnekle açıklayınız.

26 9. sorudaki krokide bir öğrenci parktan çıkıp önce **güneye**, sonra **doğuya** yürüyerek bir yere ulaşmıştır. Öğrenci güneye 4 kare yürüyünce kütüphanenin önüne gelmiş, ardından doğuya 2 kare daha yürümüştür.
Öğrenci hangi yere ulaşmıştır?

A) Müze B) Hastane C) Fırın D) Okul

27 Harita kullanılmadan, yalnızca **göreceli konum** bilgisiyle bir yerin tarif edilmesinin günlük hayattaki önemini bir örnekle açıklayınız.

28 Aşağıdaki bilgilerden hangisi Türkiye'nin göreceli konumu ile **ilgili değildir**?

A) Avrupa ile Asya arasında köprü görevi görmesi
B) Orta Doğu ve Kafkasya'ya yakın olması
C) Karadeniz ile Akdeniz arasında boğazlara sahip olması
D) Ekvator'a ve başlangıç meridyenine olan uzaklığının derece ile belirtilmesi

29 Doğal gaz ve petrol boru hatlarının ülkemiz topraklarından geçmesi, Türkiye'nin göreceli konumuyla nasıl ilişkilendirilebilir? Açıklayınız.

30 Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin hem kara hem de deniz komşusudur?

A) Irak B) Ermenistan C) Gürcistan D) İran

Takıldığın soruyu işaretle, konu özetine tekrar göz at. Başarılar!
Diğer konuların çalışma kâğıtları ve deneme sınavları: **maarifpdf.com.tr**